

Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus - YHTEISTOIMINTAMALLI

Porvoon työllisyysalue ja Porvoon kansalaisopisto

Sisällys

Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus - YHTEISTOIMINTAMALLI – Porvoon työllisyysalue ja Kombi.....	3
1. Tausta.....	3
2. Kotoutumiskoulutuksen järjestäminen	3
3. Kotoutumiskoulutuksen sisältö (* på svenska)	3
4. Koulutuksen tavoite	4
5. Suomen kielen ja viestintätaitojen opinnot	4
6. Työelämä- ja yhteiskuntataitojen opinnot	5

Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus - YHTEISTOIMINTAMALLI – Porvoon työllisyysalue ja Kombi

1. Tausta

Uusi kotoutumislaki astuu voimaan saman aikaisesti TE-uudistuksen kanssa 1.1.2025. Samalla kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä siirtyy kunnille. Kotoutumislain uudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllistymisvalmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Uuden kotolain 27 §:n mukaan kunta vastaa siitä, että kunnassa on tarjolla kotoutumiskoulutusta.

2. Kotoutumiskoulutuksen järjestäminen

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain (kotolaki) 27 §:n mukaan kunta vastaa siitä, että kunnassa on tarjolla kotoutumiskoulutusta kunnassa asuvien kotoutuja-asiakkaiden tarvetta vastaavasti. Kunnan on ohjattava kotoutuja-asiakas, joka ei ole oppivelvollinen, osallistumaan kunnan tai muun tahon toteuttamaan kotoutumiskoulutukseen.

Työnhakijaksi rekisteröityneen kotoutuja-asiakkaan kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, josta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa. Kotoutumiskoulutus voidaan toteuttaa myös omaehtoisena opiskeluna.

Kunnan on lisäksi sovittava kotoutumiskoulutus yhteen kotoutumishjelmaan sisältyvien palveluiden, kunnan muiden palveluiden, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen palveluiden sekä kansallisen koulutusjärjestelmän kanssa siten, että kotoutuja-asiakkaan käytössä on yhteen sovitettuja työllistymistä ja ammatillista osaamista edistäviä palvelukokonaisuuksia.

3. Kotoutumiskoulutuksen sisältö (* på svenska)

Kotolain 26 §:n mukaan kotoutumiskoulutuksena kotoutuja-asiakkaalle, joka ei ole oppivelvollisuuslaissa (1214/2020) tarkoitettu oppivelvollinen, järjestetään hänen kotoutumisen tavoitteisiinsa, osaamiseensa ja kotoutumisen palvelutarpeeseensa perustuen:

- 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta;
- 2) ammatillisten tai muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, uraohjausta tai ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille;

3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja arjen kansalaistaitoihin liittyviä valmiuksia.

Kotoutumiskoulutuksen on sisällettävä myös työssäoppimisjakso taikka työ- ja toimintakykyä tukevaa toimintaa. Lisäksi sen on sisällettävä aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on oltava, että kotoutuja-asiakas saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon. Kotoutumiskoulutuksen osana on järjestettävä suomen tai ruotsin kielitaidon päättöttestaus.

Opetushallitus määrää aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet sekä suomen ja ruotsin kielitaidon päättöttestauksen toteuttamisesta. Opetussuunnitelman perusteissa määrätään koulutuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan osaamisen arvioinnista sekä henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan ja todistukseen merkittävistä tiedoista. Koulutuspalvelun tuottajan on laadittava perusteiden pohjalta suunnitelma koulutuksen toteuttamisesta. Koulutuspalvelun tuottaja voi poiketa opetussuunnitelman perusteista perustellusta syystä.

4. Koulutuksen tavoite

Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa suomen kielessä toimivan peruskielitaidon. Lisäksi tavoitteena on edistää opiskelijan työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä lisätä hänen yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksiaan.

Koulutuksen tavoitteet ja toteutus perustuvat Opetushallituksen määräykseen Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet (2012:1). Toteutuksessa tulee huomioida myös päivitettyjen toteutusmallien mukaiset sisällöt ja tavoitteet. Siirtymien työelämään, soveltuvaan jatkokoulutukseen sekä työllistymistä edistäviin muihin palveluihin tulee olla mahdollisimman joustavat.

5. Suomen kielen ja viestintätaitojen opinnot

Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa suomen kielessä toimivan peruskielitaidon. Tämä vastaa keskimäärin taitotason B1.1 mukaista kielitaitoa, hieman lähtötasosta riippuen. Kielitaidon eri osa-alueiden osaamista kuvaava kielitaitoprofiili voi vaihdella opiskelijakohtaisesti. Opiskelija voi siis henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa ja opintopolkunsu mukaisesti joillakin kielitaidon osa-alueilla ylittää tai alittaa kotoutumiskoulutuksen tavoitetason.

Suomen kielen ja viestintätaitojen opetus perustuu toiminnalliseen kielitaitokäsitykseen, jonka mukaan opiskelija nähdään sosiaalisena toimijana, joka käyttää kieltä omiin viestintätarpeisiinsa. Aikuisen maahanmuuttajan kielellisessä selviytymisessä viestintätaidot ovat kotoutumiskoulutuksen aikana, kielitaidon kehittymisen varhaisvaiheessa ensisijaisia verrattuna esimerkiksi kielelliseen tarkkuuteen.

Arkisten asioiden hoitamisessa, jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavien viestintätaitojen kehittymistä tuetaan vahvistamalla kotoutujan digitaalisia taitoja kieliohjelmien rinnalla.

6. Työelämä- ja yhteiskuntataitojen opinnot

Työelämä- ja yhteiskuntataitojen opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle tietoa suomalaisen yhteiskunnan toimintamekanismeista sekä opiskelijan mahdollisuuksista osallistua työelämään ja muuhun toimintaan yhteiskunnan jäsenenä. Tavoitteena on tarjota opiskelijalle tietoa ja välineitä elämäntilanteen tueksi sekä ammatillisten ja muiden jatkosuunnitelmien ja valintojen tekemiseen. Työelämäosaamisen opinnot sisältävät ammatti- ja koulutustietoutta, työelämäntietoutta ja työssäoppimista.

Tarkoituksena on antaa opiskelijalle sellaiset tiedot ja taidot, joiden avulla hän voi hakeutua työelämään ja työllistyä kestävästi suomalaisille työmarkkinoille suunnitelmiansa mukaisesti. Työelämäosaamisen opinnot antavat opiskelijalle myös taitoja selviytyä työpaikan arjessa ja muuttuvassa työelämässä. Opinnot tukevat opiskelijaa ammatinvalinnan sekä urasuunnittelun kysymyksissä ja osaamisen tunnistamisessa, arvioimisessa ja kuvaamisessa. Opiskelija pystyy vertaamaan omaa osaamistaan ja valmiuksiaan suhteessa työmarkkinoiden vaatimuksiin ja hyödyntämään tätä tietoa työllistymisessä, ammatinvalinnassa ja jatkokoulutuksen tai osaamisen täydentämisen tarpeiden tunnistamisessa.